

سوالات تشریحی دین و زندگی دوازدهم انسانی - فصل پنجم

- ۱- در آیه مبارکه (قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا)، اختیار انسان چگونه خود را نشان می دهد؟
- ۲- آیا اعتقاد به قضا و قدر با وجود اختیار در انسان سازگار است؟ به طور کامل شرح دهید.
- ۳- کدام منور ریشه در علم الهی داشته و «قدر» است؟
 - ۱) اجرا و پیاده کردن به اراده الهی
 - ۲) نقشه جهان با تمام ویژگی هایش
 - ۳) حتمیت بخشیدن و به انجام رساندن
- ۴- عامل و زمینه ساز شکوفایی اختیار کدام است؟
- ۵- فایده زندگی در یک جهان قانونمند چیست؟
- ۶- آیا انکار قدرت اختیار در هنگام «سخن گفتن و بحث» و در «مقام عمل» امکان دارد؟ توضیح دهید.
- ۷- راهنمایی های خداوند متناسب با قوه اختیار، چه امکانی را برای انسان فراهم می آورد؟
- ۸- حدود اختیار انسان و رابطه آن با تعیین سرنوشت چیست؟
- ۹- نقش قضا و اراده الهی در کارهای اختیاری انسان را توضیح دهید.
- ۱۰- عبارت «علت ها در یک ردیف و مستقل نیستند، بلکه نسبت به هم در مرتبه های مختلف قرار دارند و علت مرتبه پایین، وابسته به علت مرتبه بالایی است.» در توضیح کدام علل آمده است؟
- ۱۱- اختیار حقیقت وجدانی است به چه معناست؟
- ۱۲- لازمه برقراری نظم و پدید آمدن زمینه برای کار اختیار چیست؟
- ۱۳- امام علی (ع) در موضوع برخاستن از زیر سایه دیوار کج، چه نگرشی را درباره اعتقاد به قدر و قضای الهی به یاران آموخت؟
- ۱۴- جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید.
- طول، عرض، حجم، مکان و زمان یک موجود و آشکارترین هستند.
- ۱۵- به چه علت در نقشه جهان، ویژگی ها و قانون هایش، نقص و کاستی راه ندارد؟

- ۱۶- وجه مشترک علل عرضی و علل طولی چیست؟
- ۱۷- جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید.
- در پرورش گل علت‌ها در هم قرار داشتند و در یک ردیف و هر کدام از دیگری بودند.
- ۱۸- جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید.
- در پرورش گل علت‌ها در هم قرار داشتند در یک و هر کدام مستقل از دیگری بودند.
- ۱۹- جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید.
- جهان آفرینش مجموعه‌ای از قدرها و قضاها الهی است و این انسان است که باید با درست، را انتخاب کند.
- ۲۰- جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید.
- جهان آفرینش مجموعه‌ای از و است و این انسان است که باید تشخیص درست، بهترین را انتخاب کند.
- ۲۱- چرا آثار و عواقب خود را می‌پذیریم؟
- ۲۲- گزینه صحیح را تشخیص دهید.
- در مثال نوشتن نامه چه عاملی اراده نوشتن می‌کند؟
- الف) نفس یا روح ب) ساختار عصبی
- ۲۳- گزینه صحیح را تشخیص دهید.
- مبنای تصمیم‌گیری انسان و تعیین سرنوشت او چیست؟
- الف) اختیار محدود انسان ب) قانون‌مندی جهان
- ۲۴- گزینه صحیح را تشخیص دهید.
- مسئولیتی که خداوند در برابر اعطای قدرت اختیار و اراده به انسان داده است در کدام گزینه آمده است؟
- الف) در مسیر رشد و کمال تا آنجا پیش برویم که جز خداوند کسی به عظمت آن آگاه نیست.
- ب) برای زندگی خود برنامه‌ریزی کنیم و با تشخیص درست بهترین‌ها را انتخاب کنیم.
- ۲۵- احساس رضایت از انجام یک عمل نشانه چیست؟
- ۲۶- اگر انسان پیمان‌شکنی کند و مسئولیت خویش را انجام ندهد چگونه است؟

۲۷- رابطه اختیار و اراده انسان، با اراده الهی را توضیح دهید.

۲۸- گزاره‌ی زیر را با کلمه‌ی مناسب کامل کنید.

کسی که اختیار را در سخن یا بحث انکار می‌کند، در از آن بهره می‌برد.

۲۹- «آن جا که چند عامل به صورت مجموعه و با همکاری یک‌دیگر مشارکت دارند تا یک معلول محقق شود.» اشاره به کدام یک از علل پدیدآورنده یک پدیده دارد؟ پ

الف) علل عرضی

ب) علل طولی

۳۰- با توجه به اینکه اختیار انسان یک تقدیر الهی است، کدام مورد رابطه میان اختیار و تقدیر الهی را به درستی بیان می‌کند؟

الف) خداوند اختیار را ویژگی ذاتی آدمی قرار داده است و هیچ چیز نمی‌تواند مانع اراده او شود.

ب) خداوند به این گونه تقدیر کرده که انسان کارهایش را با اختیار انجام دهد و کسی نمی‌تواند از اختیار که ویژگی ذاتی اوست، فرار کند.

۳۱- اینکه می‌گوییم قدر و قضای الهی بر جهان حاکم است، به چه معناست؟

الف) نه در نقشه جهان نقصی هست و نه در اجرا و پیاده کردن آن.

ب) نقشه جهان با همه موجودات و ریزه‌کاری‌ها و ویژگی‌ها و قانون‌هایش از آن خدا و از علم خداست.

۳۲- گزینه صحیح را تشخیص دهید.

وجود اختیار و اراده در انسان ناشی از چه چیز است؟

الف) اراده و خواست الهی

ب) قانون‌مندی

ج) صبر

۳۳- جای خالی را با کلمه مناسب تکمیل کنید.

فقط بازندگی در یک جهان است که امکان بهره‌مندی از اختیار و انتخاب وجود دارد.

۳۴- هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد؟ (یک مورد درس ستون سمت چپ اضافی است.)

(الف) رابطه قلم، دست، ساختار عصبی، اراده و روح انسان در نوشتن متن	(۱) علل عرضی
(ب) نبودن نقص در اجرا و پیاده کردن جهان	(۲) قضای الهی
(ج) مصراع: «گر نبودی اختیار این شرم چیست؟»	(۳) علل طولی
(د) توانایی بر انجام یک کار یا ترک آن	(۴) اختیار انسان
	(۵) احساس رضایت یا پشیمانی

۳۵- درستی یا نادرستی جمله زیر را مشخص کنید.

«مجازات» اشاره به احساس رضایت یا پشیمانی از شواهد وجود اختیار دارد.

۳۶- آیا اعتقاد به قضا و قدر با وجود اختیار در انسان سازگار است؟ توضیح دهید.

۳۷- تصور نادرست برخی انسان‌ها از تقدیر الهی چیست؟

۳۸- چگونه می‌توان هم به قضا و اراده الهی اعتقاد داشت و هم انسان را موجودی مختار دانست؟ (توضیح دهید.)

۳۹- چرا در آیه ۱۸۲ سوره آل عمران، خداوند فرموده است: «ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ أَيْدِيكَم»؟

(الف) «إِنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ» (ب) «فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا»
۴۰- گزینه صحیح را تشخیص دهید.

قرآن کریم با چه استدلالی می‌فرماید: «هر کس که بینا گشت، به سود خود اوست و هر کس کوردل گردد، به زیان خود اوست»؟

(الف) آمدن دلایل روشن از جانب پروردگار (ب) نشان دادن راه به همه انسان‌ها

۴۱- اگر قضا و قدر الهی بر جهان حاکم نباشد، چه اتفاقی می‌افتد؟

۴۲- وفور نعمت در چه صورتی نشان‌دهنده سنت املا و استدراج است؟

۴۳- جهت مقاومت در برابر دام‌های شیطان چه اقداماتی از سوی انسان لازم است؟

۴۴- کدام یک از گزینه‌های سمت راست با کدام یک از گزینه‌های سمت چپ ارتباط دارد؟

(الف) دچار تردید شدند.	(الف) مسئولیت پذیری
(۲) دریغ	(ب) احساس رضایت یا پشیمانی
(۳) خود را مستحق مجازات دانستن	(ج) تفکر و تصمیم

- ۴۵- پندار نادرست در مورد قدر و قضای الهی چیست؟
- ۴۶- ثمره شناخت قضای مناسب با هر تقدیر الهی چیست؟
- ۴۷- قانونمندی و نظام حاکم بر جهان خلقت تجلی چیست و زمینه ساز چه شرایطی برای انسان است؟
- ۴۸- عبارت زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.
- جهان آفرینش مجموعه‌ای از و است و این انسان که باید با تشخیص درست، بهترین‌ها را انتخاب کند.
- ۴۹- رابطه نظام قدر و قضا الهی با اختیار انسان چگونه توصیف و تبیین می‌شود؟
- ۵۰- از آنجا که هیچ یک از مخلوقات در اراده جهان با خدا شریک نیستند، چه نتیجه‌ای حاصل می‌شود؟
- ۵۱- گزینه صحیح را تشخیص دهید.
- نتیجه اعتقاد به این که: «نقشه جهان با همه موجودات و ریزه کاری‌ها و ویژگی‌ها و قانون‌هایش از آن خدا و اجرا و پیاده کردن آن نیز به اراده خداست» چیست؟
- الف) بدون پذیرش قدر و قضای الهی هیچ نظامی برقرار نمی‌شود.
- ب) نه در تقدیر جهان نقصی است و نه در اجرا و پیاده کردن آن.
- ۵۲- از شواهد وجود اختیار «تفکر و تصمیم» را توضیح دهید.
- ۵۳- درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید:
- الف) در علل عرضی هر عامل به طور غیرمستقیم نقش خاصی را بر عهده دارد که با نقش دیگری متفاوت است.
- ب) تمامی امور، اختیاری هستند و ما در وقوع آن‌ها نقش داریم.
- ج) جهان آفرینش مجموعه‌ای از قدرها و قضای الهی است و این انسان است که باید با تشخیص درست، بهترین‌ها را انتخاب کند.
- ۵۴- نقشه جهان با همه موجودات و ریزه کاری‌ها و ویژگی‌ها، از آن و از خداست.
- ۵۵- اختیار انسان چگونه می‌تواند به عنوان یک تقدیر الهی باشد.

۵۶- معنای قدر و قضای الهی این است که هر چیزی مهندسی و قاعده‌ی خاص خود را دارد و تمام جهان بر آن قواعد بنا شده است که این قواعد، توسط انسان قابل و است.

۵۷- رابطه اختیار انسان را با اراده‌ی خداوند شرح دهید.

۵۸- هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد؟ (مورد در سمت چپ اضافی است).

(۱) تفکر و تصمیم

الف) هیچ گویی سنگ را فردا بیا

(۲) تقویت روحیه حق‌پذیری

ب) این که فردا این کنم یا آن کنم

(۳) مسئولیت‌پذیری

ج) آفرینش همه تنبیه خداوند دل است

(۴) افزایش معرفت نسبت به خداوند

۵۹- چگونه می‌توان کار انسان را هم به اراده و اختیار او نسبت داد و هم به اراده‌ی خداوند؟ شرح دهید.

۶۰- قضای الهی را تعریف کنید.

